

a későbbi korból fennmaradt tengernyi oklevelek is egykor a sajtó útján napvilágot lássanak, hogy legalább hazai történelmünk minden kutforrásából merithessünk anyagot erdészetünk gyarapítására. Szerémi.

Lapszemle.

(H.) **Az áterdülés befolyása az erdei fenyő növekvésének menetére.** E lapok f. évi III. füzetében három figyelemre méltó táblázatot közöltünk azon kísérletek eredményéről, melyek Szászországban a bükk áterdülésével tétettek oly célból, hogy a gyérités különböző fokozatainak befolyását e fanem növekvésére kipuhatolják. A „Tharander forstliches Jahrbuch“ idei 2. füzetének nyomán ezen adatokat most három új táblázattal egészíthetjük ki, melyek szintén Szászországban állítottak össze, még pedig három erdei fenyőállabban keresztülvitt kísérleti áterdülés eredményeiből.

E három kísérleti terület egy és ugyanazon erdei fenyőállabnak három egymásmellett fekvő, egyenként 0·5534 *ha* nagyságú részletet képezi, melyek közül az egyik a táblázatban kitett években erősen, a második mérsékelten erdőtetett át, a harmadik pedig mindvégig érintetlenül hagyatott.

A kísérleti terület 349 *m* magasan fekszik a tengerszin felett s csaknem teljesen sík területet képez. Altalaját homokkőzet képezi, termő talaját pedig világos szürke színű, agyagos, kevésbé kövecses, meglehetősen üde mély homok, mely a kísérlet kezdetén, 1862-ben, mohával átszótt túalommal volt fedve, jelenleg pedig áfonyával van bevonva.

E helyen a megelőző forda idejében kevés erdei fenyő- és bükkel vegyített lúcz- és jegenyefenyő állab állott. Ez azonban 1842-ben vetés útján erdei fenyvessé változtatott át, mely jelenleg 40 éves és egészen tiszta elegyetlen állab.

A kísérlet, mint már említve volt, 1862-ben vette kezdetét s azóta többször ismételtetett. Az eredményt az itt következő három táblázat mutatja, melynek megértéséhez csupán annyit szükséges még megjegyezni, hogy az 1862-ik évi állab adatai nem tényleges felvétel, hanem termési táblákból becslés útján állítottak össze.

1. Erősen áterdölt terület.

A használat és fa- tömeg felvétel ideje	Törzszám	Körlap- összeg, m ²	1.	2.	3.	4.	5.	Az egész állab	1.	2.	3.	4.	5.	Az egész állab	Tömör- fa	Ágfa	Összes fatö- meg	
			o s z t á l y						o s z t á l y									
			átlagos vastagsága, cm						átlagos magassága, m									1 ha-on, m ³
1862.	Áterdölés . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	26,30	26,30	
1862.	Fenmaradt állab	8167	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	?	(.	69,80	69,80)	
1863— 1869.	Köztes használat széltörés stb. folytán . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	23,51	23,51	
1869.	Áterdölés . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6,61	14,42	21,03	
1869.	Fenmaradt állab	3751	20,365	4,8	6,6	7,7	9,2	11,7	8,3	.	.	.	.	9,04	105,54	42,97	148,51	
1870— 1874.	Köztes használat széltörés stb. folytán . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2,13	7,49	9,62	
1874.	Áterdölés . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3,03	17,38	20,41	
1874.	Fenmaradt állab	2571	24,781	7,5	9,2	10,5	11,9	14,9	11,1	8,95	10,00	10,45	10,91	11,50	10,36	116,54	68,10	184,64
1874— 1879.	Köztes használat széltörés stb. folytán . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0,42	0,52	0,94
1879.	Áterdölés . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1,70	1,45	3,15	
1879.	Fenmaradt állab	2434	29,618	8,3	10,2	11,6	13,5	16,9	12,4	9,84	10,85	11,59	11,77	13,31	11,47	173,27	77,27	250,54
1880— 1883.	Köztes használat széltörés stb. folytán . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3,18	1,94	5,12
1883.	Áterdölés . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	7,82	5,63	13,45	
1883.	Fenmaradt állab	1988	30,016	9,3	11,3	13,1	15,1	18,7	13,9	11,13	10,42	12,65	13,50	14,30	12,40	194,51	76,81	271,32

2. Mérsékeltén áterdölt terület.

A használat és fa- tömeg felvétel ideje		Törzszám	Körlap- összeg, m ²	1.	2.	3.	4.	5.	Az egész állab	1.	2.	3.	4.	5.	Az egész állab	Tömör- fa	Ágfa	Összes fatö- meg	
				o s z t á l y						o s z t á l y									
		1 ha-on		átlagos vastagsága, cm							átlagos magassága, m					1 ha-on, m ³			
1862.	Áterdölés . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	15,10	15,10	
1862.	Fenmaradt állab	9311	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	5,50	(.	81,00	81,00)	
1863— 1869.	Köztes használat széltörés stb.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	12,39	12,39	
1869.	folytán . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2,26	8,73	10,99	
1869.	Áterdölés . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
1869.	Fenmaradt állab	4628	21,338	3,9	5,5	7,0	8,6	11,2	7,7	.	.	.	.	.	7,59	92,86	49,58	142,44	
1870— 1874.	Köztes használat széltörés stb.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2,35	11,04	13,39
1874.	folytán . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1,75	13,02	14,77	
1874.	Áterdölés . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
1874.	Fenmaradt állab	3041	25,462	6,4	8,4	9,7	11,4	14,2	10,3	8,79	9,43	9,46	9,74	10,73	9,63	105,32	70,21	175,53	
1875— 1879.	Köztes használat széltörés stb.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0,84	1,01	1,85
1879.	folytán . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1,43	1,78	3,21	
1879.	Áterdölés . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
1879.	Fenmaradt állab	2757	29,291	7,2	9,3	10,8	12,8	16,0	11,6	9,23	9,81	10,47	10,94	12,54	10,60	151,21	70,31	221,52	
1880— 1883.	Köztes használat széltörés stb.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1,60	1,44	3,04
1883.	folytán . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4,27	5,18	9,45	
1883.	Áterdölés . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
1883.	Fenmaradt állab	2253	29,890	8,5	10,5	12,3	14,3	17,5	13,0	9,77	11,19	11,72	12,44	13,32	11,69	174,56	79,01	253,57	

3. Érintetlenül hagyott terület.

A használat és fa-tömeg felvétel ideje		Törzsszám	Körlap-összeg, m ²	1.	2.	3.	4.	5.	Az egész állab	1.	2.	3.	4.	5.	Az egész állab	Tömör-fa	Ágfa	Összes fa-tömeg
				o s z t á l y						o s z t á l y								
		1 ha-on		átlagos vastagsága, cm							átlagos magassága, m					1 ha-on, m ³		
1862.	Fenálló állab	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	?	(.	96,10	99,10)
1863— 1869.	Köztes használat széltörések stb. folytán	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	12,52	12,52
1869.	Fenmaradt állab	7808	25,240	2,6	3,8	5,4	7,1	10,2	6,4	.	.	.	.	.	6,42	99,43	67,42	166,85
1870— 1874.	Köztes használat széltörések stb. folytán	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3,70	36,21	39,91
1874.	Száraz törzsek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0,22	1,11	1,33	
1874.	Fenmaradt állab	556)	29,835	3,5	5,4	7,2	9,2	12,8	8,3	6,19	7,10	8,49	9,66	10,08	8,30	102,37	90,26	192,63
1875— 1879.	Köztes használat széltörések stb. folytán	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0,57	6,99	7,56
1879.	Száraz törzsek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1,12	2,02	3,14
1879.	Fenmaradt állab	3983	32,648	5,3	7,3	9,2	11,4	15,0	10,2	7,38	9,09	9,14	9,68	10,83	9,22	136,83	91,06	227,89
1880— 1883.	Köztes használat széltörések stb. folytán	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1,36	2,05	3,41
1883.	Száraz törzsek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1,69	2,49	4,18
1883.	Fenmaradt állab	2925	32,841	7,0	9,1	11,1	13,2	16,9	12,0	9,33	10,30	10,53	12,65	12,95	11,15	170,60	72,35	242,95

E három táblázat összehasonlításából világosan kitűnik, hogy az erős áterdőlés igen kedvezően hat az erdei fenyő növekvésére. Az 1. táblázat szerint ugyanis az erősen áterdült területen nem csak a törzsek vastagabbak és magasabbak mint a másik kettőn, hanem maga a fatömeg is felülmulja emezekét. Ugyanez áll a mérsékeltlen áterdült és az érintetlenül hagyott területekre is, ha ezek egymással hasonlítottak össze. E kísérletekből tehát általában azt lehet következtetni, hogy az erdei fenyőre a korai erőteljes áterdőlés igen jó hatással van.

A bükről közölt kísérleti adatok alapján Kunze, ki ezeket az adatokat is közli, nem egészen ezen értelemben nyilatkozott, a mennyiben az erősen áterdült bükkterületen megjelenő *polytrichum commune* jelenlétét akkor a talajszegényedés jeléül tekintette. Most azonban ezen állítását is vissza vonja, a mennyiben utólagosan úgy nyilatkozik, hogy e gomba megjelenését esetleg annak is lehet tulajdonítani, hogy az erősen áterdült állabokban egyszerre nagyobb mennyiségben jut az esővíz a talajra.

(— á — é —) A „*Centralblatt für das gesammte Forstwesen*“ f. évi harmadik füzetében Baudisch Frigyes, grosswisternitzi erdőmester, a hónymás által okozott károkról értekezik. Értekezésének kiindulását azon nagy károk képezik, melyeket a hó ez év telén az Oder hegységi erdőkben okozott, s előadva ott tett észleleteit, azok alapján a hótörés meggátlására, vagy legalább csökkentésére, az erdők telepítésében és ápolásában ajánl eszközöket.

Értekezését a következőkben ismertetjük :

Mindenekelőtt konstatálja, hogy úgy a magasán, mint a mélyen fekvő erdők sokat szenvedtek a hónymás által, de a mélyebben fekvők jóval többet, mint az előbbieket. Ezt két tényező okozza : egyik az, hogy a magasán fekvő erdők a levegőmozgásnak még is inkább ki vannak, s így a hó itt nem rakodhatik oly tömegekben a fák koronájára, mint a mélyedéseknek széláramlatoktól védett helyein; a másik tényező pedig azon körülmény, hogy a mélyebb helyeken nőtt egyes fák rendszeren nyulánkabbak és gyorsabb növéseik, mint a magasabb termőhelyeken nőtték, s ez okból a hótörésnek kevésbé állhatnak ellen.

Igy völgykatlanokban, mély, teknőalaku földalakzatokban, völgy-szorulatokban stb. általában sokkal nagyobbak a hónymás által okozott károk, mint fensíkon és lapályon, már azért is, mert az elől említett mélyedésekben nem csak a közvetlenül hullott, hanem — a körülmények szerint — még a magasabb helyekről a szél által lefúvott hó is fokozza a károsítást.

További észlelet szerint az egyenlő növése (nevezetesen luczfenyő) erdők, melyek tarvágás után mesterségesen telepítették, lényegesen többet szenvedtek a hótörés által, mint más, hasonló fek-

vésiük, de kevésbé egyenletes növésiük. Az elől említett erdőkben a kár ismét szembeszökően nagyobb volt azokban, melyek vetés útján telepítették és melyekben a ritkítás megkésztetett. Itt a károsodás nem csupán egyes törzseknek eltörésére szorítkozott, hanem egész csoportok kitörtek, sőt gyökerestől kifordítottak.

Ezzel kapcsolatban áll azon észlelet is, hogy térsen telepített és kellő időben észszerűen ritkított erdők kevesebb károsodást szenvedtek, mint az idősebbek, mert míg ezeknél csak egyes, magasabban álló részek törtek le, addig a fiatalabbakban, nevezetesen az uralkodó fák, jóval mélyebben, sőt a törzs közepén törtek el, s egész csoportoknak összerombolása is aránylag gyakori.

A szóban lévő hótörések megfigyeléséből az is kitűnik, hogy fiatalabb, 20—45 éves erdők fái jelentékenyebben megkárosítottak, mint az idősebbek, mert míg ezeknél csak egyes, magasabban álló részek törtek le, addig a fiatalabbakban, nevezetesen az uralkodó fák, jóval mélyebben, sőt a törzs közepén törtek el, s egész csoportoknak összerombolása is aránylag gyakori.

Hogy mennyire káros a fiatalosoknak ilyenmő megrongálása, azt nem szükséges tovább fejtegetni. Természetes, hogy a rovarkárok megelőzése végett, a letört fák és ágak az erdőből mielőbb gondosan kihordandók.

A fennebb fejtegetett károsodásokon kívül érdemes itt még a törések módját fölemlíteni, s illetve a meredek oldalakon álló és a lapályon fekvő erdők fáinak törése közt párhuzamot vonni.

Észleltetett, hogy lejtős oldalakon fekvő erdőkben a letört törzsrészek, az égtájra való tekintet nélkül, csak egy irányban, a völgy felé dültek; a fensikon pedig össze-vissza, jobbra-balra. Minthogy a törések okozója sikon és hegyoldalon egy és ugyanazon (t. i. a hó súlya), a dülés irányára csupán a fák koronájának alakzata lehet döntő. Innen magyarázható meg a fennebb jelzett körülmény. Mert tudjuk, hogy az oldalakon, s különösen meredek lejtőkön, a fák koronájának fejlődése egyoldalú, a mennyiben a koronának völgy felé néző része, a tágasabb növétér következtében, sokkal inkább kifejlődik, mint a hegy felőli része, s ennél fogva a koronának nagyobb súlya nehezedik a völgy felé. Ha már most a hőtömegek lerakódása folytán a fa eltörik, a törzs a koronának fennebb érintett egyoldalú nagyobb súlya következtében a völgy felé dől.

A fensikon pedig a törzsek koronái meglehetősen egyenletesen fejlődnek, s ez okból a hönymás következtében letört törzs azon irány felé dől, melyfelé a fák koronáira esetről-esetre nagyobb hőtömeg rakódik.

A lejtőknek a völgy fenekéhez közelebb eső részein is nagyobb volt a pusztítás, mint a felsőbbekben.

Baudisch a lúcz- és jegenyefenyő károsítására vonatkozólag, még egy igen fontos észleletet közöl. Eszerint az elegyetlen, valamint lúczzal vegyített jegenyefenyvesekben a hőtörés sokkal csekélyebb,

még oly esetekben is, midőn ily elegyes erdőkben a jegenyefenyő törzsek túlnyomó mértékben uralkodók. Sőt hótörések által évről-évre pusztított veszélyes helyeken jegenyefenyők találtattak, melyek épen nem, vagy a lúczfenyőhöz hasonlítva, csak igen keveset szenvedtek. Ezt is a természet ujmutatásának kellene venni, arra nézve, hogy a jegenyefenyő a sok helyen még folytatott üldözések ellen pártfogásba vétessék.

Szerző a hótörések körül tett észleleteiből, azoknak megakadályozására, vagy legalább enyhítésére, az alábbiak szem előtt tartását ajánlja.

1. Tülevelű fák, nevezetesen lúcz- és erdei fenyő, mindig inkább téresebben telepítendők, s ha mesterségesen történik az újraerdősítés, inkább az ültetés, mint a vetés ajánlatos. Lomblevelű facsemetéknek a fiatal fenyő közé való elegyítése igen kívánatos, habár ily elegyes erdők nevelése nem könnyű földadat.

2. Hótörés által veszélyeztetett oly helyeken, hol korosabb jegenyefenyvesek állnak, de félni lehet, hogy tarvágás alkalmazása mellett ezen fanem helyéből kiszorítottatik, a természetes újraerdősítés a legmelegebben ajánlható. Mert a mellett, hogy a jegenyefenyőnek jóval nagyobb ellenállási képessége van a hótöréssel szemben, s sokkal szívósabb fanem, mint a lúcz, a természetes újraerdősítés útján telepített, kevésbé egyforma erdők jobban ellenállnak a hónyomásnak, s különösen a csoportos törések rendkívül ritkák ilyen erdőkben, mi különben könnyen érthető. Az egyenlőtlen növéssű erdőkben ugyanis a koronák más és más színvonalba esnek s ez okból nem nehezedhetik annyi hó azokra, hogy csoportos törést idézzon elő, mint az egyenlő koru és növéssűekben, hol a koronák ugyszólván egyetlen ernyőt képeznek.

3. Az előbbi pontból következik az is, hogy felhagyva az eddigi szokással, nem teljesen egyenletes erdők, hanem a mesterséges újraerdősítés alkalmazása mellett is, a szálalva kezeltekhez hasonlók telepítendők.

4. A hótörés veszélyeinek csökkentésére végül észszerű, kellő időben kezdett és megfelelő időközönként ismételt gyérités foképen ajánlható.

(To.) **Az ültetés módjának befolyása a lúczfenyő növekvésére.**
Dr. Bühler a zürichi erdészeti intézet tanára érdekes kísérletek eredményét közli a „Schweizerische Zeitschrift f. d. Forstwesen“ ez évi II. füzetében, a melyet érdemesnek tartunk röviden e lapok olvasóival is megismertetni.

Kísérletező ugyanis tapasztalásból tudta már azt, hogy a huzamosabb ideig használt és nem javított lúcz csemetekertek csemetéi, vagy a túlsűrű vetések megsárgulnak, és hogy e jelenség nem egyéb, mint a lúcznak egy kóros állapota, mivel a csemetekert talajának

megjavítása, illetőleg a vetések kellő megritkítása után a csemeték előbbi zöld színöket ismét visszanyerték; ugyancsak ezt tapasztalta a vizenyős talajra telepített csemetéknél is, ha a talajviz lecsapoltatott; minthogy azonban a lúcnak teljesen megfelelő termőhelyen telepített ültetésekben is észlelhetni e jelenséget, az alábbiakban vázolt kísérlet által főleg arra törekedett, hogy megtudja mily befolyással van e betegeskedésre az ültetésnél követett gondos, illetőleg kevésbé gondos eljárás.

A kísérletet a zürichi erdészeti intézet kertjében hajtotta végre, s e célra $\frac{35}{10}$ cm hálóban nevelt 5 éves iskolázott lúzcsemetéket használt fel a következőképen:

a) a csemeték egy részét nem ültette át, hogy az összehasonlításnál alapul szolgáljanak, a többit pedig nagy gonddal a földből kiemelteté, hogy gyökereik lehetőleg sértetlenek maradjanak s az így kiemelt csemeték közül azután;

b) 5 darabot a kiemelés után azonnal az érintetlenül hagyott csemeték mellé, illetőleg mögé ültetett el olyképen, hogy talajuk a nap heve ellen védve legyen;

c) ugyancsak a kiemelés után azonnal, de napra kitett helyre 16 csemetét ültetett el;

d) 16 csemetét a kiemelés után 6 órán át a szabad levegőn hagyott szélmentes helyen és árnyékban, az elültetés után pedig két napon megöntöztette őket;

e) hasonló elbánás alá vett más 16 csemetét, azon különbséggel, hogy ezeknél az öntöztetést elhagyta;

f) 4 darab csemetét 3 órán át a napfénynek tett ki, és a kiültetés után 2 napig öntöztette őket; végül pedig

g) 4 darab, ugyancsak 3 óráig napon hagyott csemetét ültetett el, de azokat nem öntöztette meg.

Az ültetést mult évi május 5-én eszközölte; az nap és a következő napon eső nem esett, azonban 7-én, 9-én és 10-én összesen 31.5 mm csapadék esett, május 5-től szeptember végéig pedig 83 esős nap volt 601 mm csapadékkal, e körülmény tehát az elültetett csemeték növekedésére elég kedvezőnek mondható.

Junius 1-én megvizsgálta a csemetéket és azt találta, hogy az a) alatti csemeték 1—10 cm hosszú csúcsajtással bírtak, a b) és c) alattiak kivétel nélkül szintén megeredtek, de csúcsajtásuk már csak 1—4 cm hosszú volt, a d) alatti 16 csemete közül 15-nek szintén 1—3 cm hosszú hajtásaik voltak, 1 azonban nem eredt meg, az e) alatti 16 csemete közül azonban már csak 4 eresztett 1 cm hosszú hajtást, az f) és g) alattiak pedig egyáltalán nem eredtek meg és tiük anélkül, hogy előlegetesen megsárgultak volna, már hullani kezdtek.

Szeptember végén ismét megvizsgálta a kísérlet alá vett csemetéket, ekkor az f) és g) alattiakat, továbbá az e) alatti 16 cse-

mete közül 12-öt, a *d*) alatti 16 közül pedig 4-et szintén elszáradva talált, bár a *d*) és *e*) alatti 12, illetőleg 4 elszáradva talált csemete, néhány kivétellel, tavasszal szintén megmeredt ugyan, de a nyár folyamán vészett ki, sőt a *d*) alattiak közül egy darab e tavasszal száradt el.

Kísérletező nem akar ugyan ezen egyedüli és a rendelkezésre álló hely szűke miatt csak kis számú csemetével végrehajtott kísérletének nagy fontosságot tulajdonítani, minthogy azonban azon 21 darab csemete közül, a melyek gyökere el nem száradhatott, egy sem vészett el, holott a többieknél igen nagy az apadék, mely még az elültetés után megöntözött 16 csemeténél is 25%-ot tesz ki, igen valószínűnek tartja, hogy nem kizárólag a nyári nap heve okozza az ültetés után szépen megeredt csemeték későbbi elpusztulását, mert a fennebbi kísérlet azt igazolja, hogy ezek halálának oka a munkások és felügyelők gondatlanságában rejlik, mivel ha nem is roszakarattól, de tudatlanságból elmulasztják a csemeték gyökereit az elszáradás ellen megóvni; a száraz földből kiemelt csemetéket gyakran igen nagy távolságra szállítják, a nélkül, hogy azokat a megszáradás ellen bármiképen védnék, ugyancsak ezt láthatni az ültetés helyén is, sőt gyakran a munkás oly nagy mennyiségű csemetét vesz magához, hogy azok közül az utolsóknak okvetlenül el kell száradniuk.

E mulasztásokban látja magyarázatát kísérletező a kezelők azon gyakori panaszának, hogy ültetések tavasszal ugyan szépen megerednek, de a nyár folyamán a nap heve által tönkre tétetnek.

A csemeték megsárgulása tekintetében ez évi január 10-én a következőket észlelte: az *a*) és *b*) alatti csemeték tői zöldek voltak, a *c*) alattiak közül csak 2 csemete volt kissé sárga, a *d*) alattiak mintegy fele részben, az *e*) alattiak pedig valamennyien megvoltak sárgulva, természetesen figyelmen kívül hagyva a már elszáradt csemetéket.

A kísérletnél még azt is tapasztalta, hogy minél inkább sinlik a csemete, annál rövidebb csúcsajtást ereszt az oldalajtásokkal szemben.

Magunk részéről azon óhajnak adunk kifejezést, hogy vajha minél több erdőgazda foglalkoznék hasonló — semmibe sem kerülő — egyszerű kísérletekkel, mert ezek által igen használható tapasztalati adatok birtokába jutnánk, s azonfelül a kísérletnél jelenlevő véd-személyzetet is minden ékesen szólásnál jobban meg lehetne győzni a gondos és észszerű ültetési módok nagy előnyeiről.